Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Vitae Christi pars secunda - Cod. Aug. perg. 23

[Reichenau ?], [15. Jh.]

Capitulum XXIIII

urn:nbn:de:bsz:31-41582

Visual Library

multiplicatus credentem ex gentibus poplm
ſignificat qui per occupacoz temporaliū
depreſſus erat et minim⁹ ſʒ a domino ſat-
iſfactus qui intrantem Jericho ſaluatorē
uidere uoluit dum fidem q̄ͣ mundo attulit
participare queſiuit ſʒ beda. Per diuitem
etiā iſtum ſʒ zacheum qui querebat ui-
dere ihm ſʒ impediebatᶻ per turbaʒ et ſta-
ture ſue paruitatem intelligi p̄t quilibʒ
diues qui de ſalute ſua ſollicitatᶻ ſʒ per
turbacoz fantaſmatum circa negocia tem-
poralia et per ꝓpriaʒ imperfcōz impeditᶻ
ꝑ̄t quod aſcendere debʒ in arborem i· ad
xp̄m per oracoz que ſīm dam̄ eſt aſcenſus
mentis in deum et ſic ihm uidere meretur
et partem bonoꝝ ſuoꝝ pauperibꝰ dare et
ſi quem defraudauit fideliť ꝯſtituere per
phariſeos aūt murmurantes intelli p̄nt
maledici bonoꝝ opera deprauantes et que
bene fiūt in malum interpretantes ſʒ de hys
non eſt curandū nec ideo a bono ope ceſſan-
dum ymo potius et fortius ei inſiſtendum
¶ Et quia erant ꝓpe ihrlm que eſt caput regni
et extimabant aliqui phariſeoꝝ et etiaʒ
diſciploꝝ q̄ ſtatim cum eſſet in ihrlm ma-
nifeſtaretᶻ regnū eius ſuper iudeos a multis
enī credebatᶻ futurus rex iſrahel ſʒ q̄ dixerūt
magi ubi eſt qui natus eſt rex iudeoꝝ et
ip̄i ap̄li querebant ab eo domine ſi i tp̄re
hoc reſtitues regnū iſrl'. ad hunc ergo er-
rorem remouendum inducit parabolam
de homine nobili qui abijt in regioꝝ longiq̄
et dedit decem ſuis ſuis decem mnas ad ne-
gociandum Que quia in ſinia⁹ concordat cum
alia parabola que infra de talentis diciᶻ
ideo hec ibidem ſimul cum illa coniungitᶻ

Domine ihu qui zacheum in ſico-
moꝝ aſcendentem miſericordiť
reſpexiſti ac eum ad te uocaſti et in domū
ip̄ius diuertens ab omī uicio ſanaſti concede
michi puſillo et miſo ut in arbore p̄nīe
ualeaʒ aſcendere ubi me oculis miſericordie
digneris aſpicere et ad tuā graciaʒ uocare
donans michi ut domum conſciencie mee
ad te recipiendum digne preparem et per
te totus interius et exterius perfecte ſaner
Et qui ueniſti de celis querere et ſaluare q̄d
perierat in terris tu me qui perieraʒ per ali-
par iniquitas bone paſtor et ſaluū facias pie
ſaluator amen.

De duobus cecis p⁹ egreſſum ihericho illuminatis xxxiii ca^m

Poſt hec egrediente ihu
cum diſcipulis ab Jericho ꝯ-
ba multa deſiderantium
audire doctrinaʒ eius ſe-
cuta eſt eum pauci enim
non audebant ꝓpť latrones ingredi deſertū
Quod turba plurima ſequebaᶻ ihm ſic ſe-
dule et ſtudioſe doctrine eſt indiciū hec Criſ.
Teſtimoniū ſtudioſi agricole eſt eſt meſſis
fecunda Aſſiduu aūt doctoris documentū
eccliā plena Nemine labor itineris impe-
diuit quia amor ſpūalis fatigacoz nō ſen-
tit Nemine poſſeſſionū ſuarum ſollicitudo
retrauit quia ingrediebanť in poſſeſſionem
regni celeſtis Vere enī non habʒ ſup̄ terram
quod amet qui bonū celeſte in ueritate gu-
ſtauerit Sicut enī qui preacioſum mandu-
cauerit cibum poſtmodum et hec eſca ꝯtis
ingrata uidetᶻ Sic et qui ſemel dulcedinē
xp̄i hn̄ guſtauerit terrenoꝝ bonoꝝ de cetero
non multum ſentit ſaporem Illuminū ergo
eſt illa roſa in campis Jericho de qua ſapiā
loquitᶻ per ſalomonem ſicut palma exal-
tata ſum in cades ſicut plantacio roſe in
Jericho Ergo hec eſt illa ſpecioſiſſima roſa
ſanctitate iuſticie candida et paſſionis ſa-
guine rubicunda Sicut enī roſa anteq̄
uideatᶻ ſentitᶻ et anteq̄ inueniatᶻ tenetur
in odoribus ſuis ſic et domino tranſeunte
de longe duo ceci anteq̄ uiderent diuinitate
eius fraglacoē ſenſerunt hec Criſ. ¶ Vn
ſequitᶻ Et ecce duo ceci ſedentes ſecus uiaʒ
ut elemoſinaʒ peterent a tranſeuntibus

non remoti a via salutis audierunt a cum sequentibus quia Ihesus nazarenus omni flore virtutum vernans transiret. O felix auditus rumor levis. Multi enim reges et prophete voluerunt audire et non audierunt. Et misericordiam cum clamore petebant dicentes Domine miserere nostri fili David tua compassione nostram miseriam removendo. Vocant eum filium David quia credebant eum esse Christum per prophetas promissum et notum erat apud omnes iudeos quod de semine David erat nasciturus. Cum magna desiderii incensione clamaverunt et magno desiderio illuminari postulaverunt. Confessi David filium per carnem deum etiam in eo esse noverunt per inspirationem, ubi Crisostomus. Oportune autem oblati sunt ante faciem Christi duo ceci ut apertis oculis essent testes virtutis eius. Ascenderent cum eo in Iherusalem, hii currentium strepitum audiebant et personas non videbant nichil solum habentes de toto corpore preter vocem et ideo quia pedibus eum sequi non poterant voce sequebantur. Hec Crisostomus.

De uno istorum tantum scilicet famosiori marcus mentionem faciens de alio tacuit minus noto. Unde Augustinus. Hoc autem factum et marcus commemorat sed de uno ceco factum. Nam duorum cecorum quos matheus posuit unum fuisse in illa civitate famosissimum ex hoc satis apparet quod et nomen eius et patris eius marcus commemoravit. Barthimeus enim thimei filius ex aliqua magna felicitate deiectus notissime et famosissime miserie fuit quod non solum cecus verum etiam mendicans sedebat. Hinc est ergo quod ipsum solum voluit commemorare marcus cuius illuminatio tam claram famam huic miraculo compararet quam erat illius nota calamitas. Unde et beda. Et bene marcus qui gentibus scribebat evangelium unum dicit illuminatum ut eorum quos instituebat ad fidem salvatori signa congrueret. Matheus vero qui hebreis suum scribebat evangelium quod in gentium quoque erat perventurum noticiam duos dicit illuminatos ut ad utriusque populi unam eandemque fidei gratiam pertinere doceret qui etiam in sequenti lectione de asino in quo dominus sedere dignatus est eandem evangelistarum suarum scripturam curavit. Hec beda. Barthimeus qui filius pinguedinis interpretatur significat hominem in deliciis carnalibus nutritum ideo dicitur cecus scilicet sapientie lumine privatus de qua dicitur in Iob. quod non invenitur in terra suaviter viventium quia delicie carnales obcecant intellectum. Et talis cum audit de salvatore per orationem devotam ut ab eo recipiat sapientie lumen qui dat omnibus affluenter saltem de necessariis ad salutem.

Turba autem doctrinam Christi auscultans videns sordidas vestes non considerata claritate increpabat eos ut tacerent quia per clamorem suum turbam ab audiendo Christi doctrinam impediebant. Et hii significant eos qui a bono opere retrahunt alios. Habemus autem triplicem turbam impedientem unam a carne aliam a mundo tertiam ab inferno quia carnalia desideria et persecutiones scilicet mundi et dyaboli nobis obstant ut taceamus a confessione peccati ab edificatione proximi a laude dei. Infeliciter hec turba omni bono obsistit. Turba desideriorum carnis increpat alliciendo turba tyrannorum mundi increpat persequendo turba demonum inferni increpat decipiendo. Sed quomodo taceret ab oratione cecus per ignorantiam mentis proprie de proprio statu mendicus per defectum virtutis et extra viam scilicet salutis.

At illi magis clamando insistebant donec strepitum turbe vincerent timentes ne ex increpatione aliorum impediretur auditio et exauditio petitionis ac votum eorum et misericordiam petebant dicentes Domine miserere nostri fili David. In hoc et nos cohortamur ad orationis continuationem et in ea perseverantiam, ubi Crisostomus. Irritabantur vetiti magis quam compescerentur

bant᷒ Talis est natura fidei quanto magis vetatur tanto magis accendi᷒ ꝑpt᷒ quod servi dei in persecucionibus non vincunt᷒ Virtus enī fidei in periculis secura est et in securitate periclitat᷒ Quid enī aliud sic vigorem fidei in omnibus labat ꝗ longa tranquillitas Et itez Primo enī clamabāt quia ceci erāt sꝫ magis clamabant quia vetabant᷒ ad lumen accedere xpc aūt permittebat eos vetari ut plus eoꝝ desideriū appareret hinc aūt disce quia si abiecti fuerimus cum studio accedentes ad deū per nos ipōs assequeīr quod petimus h crisō. Unde aug᷒ Bonos enī xpianos volentes facere pcepta dei xpiani mali et tepidi prohibent clament tn̄ illi non deficiant Cum enim quisqꝫ xpianꝰ ceperit bene vivere mundumqꝫ contempnere in ipā sui novitate patit᷒ reprehensores frigidos xpianos sꝫ si perseveraverint ipi iam obsecuntur qui ante ꝓhibebant hec aug᷒ Et quia pulsanti aperietur stetit ibi expectans eos ꝗ illi sequi non poterant quo enī pergent non videbant et vocavit eos ne turbe ꝓhiberent si non vocati venirent Et interrogavit eos ꝗ vellent non tn̄ hoc ignorans sꝫ ut ex responsione et confōe cecorum manifesta debilitas et virtus ex remedio cognosceret᷒ quia ad miraculoꝝ opacionē volt habere sanandoꝝ confōz ut ex hoc magis appareat evidencia miraculi ad aliorꝝ utilitatem Et cum illi dicerent Dne ut aperiant᷒ oculi nri misertus eoꝝ ihus sons vere lucis tetigit oculos eoꝝ et confestim i. subito viderunt ex quo patet ꝗ talis illmacō fuit miraculosa nō nālis quia natura non operatur in instanti ubi Crisō. Tetigit aūt ut homo carnalit᷒ sanavit ut deus Et itez ꝗ diu dixerunt fili david suspensa est sanitas mox ut dixerūt domine sanitas est infusa quia salvare non poterat filius david sꝫ filius dei Spiritualit᷒ secundum glosam oculos tangit cum radijs sue lucis consciencias illustrat et confestim videmus ad deum contemplandū ad nos cognoscendū ad proximū iuvandum Notandū aūt ꝗ triplex est modus illmacōis illmati enī leguntur aliqui verbo sicut cecus de quo dictū e supra aliqui tactu ut isti de quibus fit hic mencio aliqui unguento sicut ubi lutum fecit ex sputo Verbum est predicacō tactus est interior inspiracio. Unctio sacramentoꝝ instituco Sic ergo illmat per eloquia sacre doctrine per carismata gracie per sacramenta eccīe Et secuti sunt eum non tā pedibus ꝗ virtutibus ac fide et moribus quia illi qui a xpo illuminati sunt corporalit᷒ ab ipō eciaz illuminati sunt mentalit᷒ quoscūqꝫ enī xpc sanavit et mente quia totum hominez simul fecit salvū ubi Crisō. Bonum munus obtulerūt xpō sanati quia secuti sunt eum hoc enī deus a te requirit sm̄ ꝓphetaz sollicitum ambulare cum deo tuo Et iterum permisit eos sequi ut ipsis miraculum ostenderet cum non ex infirmitate mori hec Crisō. In hoc aūt ꝗ secuti sunt eum pꝫ eoꝝ gratitudo quia non resilierunt post bn̄ficia donata eis a domino quod tamen multi faciūt qui post bn̄ficia ingrati existentes ad vomitum revertunt᷒ et ad malū redeūt ubi crisō. sꝫ non illi fuerūt tales sꝫ et ante donacōz fuerunt perseverabiles et post donacōz grati. hos et nos zelem᷒ et si tardaverint donacōz deus et si multi sint qui abducunt ne desistamus petentes Sic enī maxime deum attrahe⁹ Vide itaqꝫ et hic qualit᷒ vehemēter eoꝝ concupiscāz non inopia non cecitas non audiri non a turbis increpari non aliud aliqꝫ prohibuit Tale quid est anima fervens et laborans hec Crisō. Tu

Ergo existens extra uiam et cecus clama
ad ihm ut te illuminare dignetur ad ipm
uidendum a fide et imitacoe sequendum quod
hoc precipue est nobis nccium ubi aug.
Tota igitur fratres opera nra in hac uita est
sanare oculum cordis unde uideatur deus
Ad hoc sacrosancta misteria celebrantur
ad hoc sermo dei predicatur Ad hoc exhorta-
coes moles i. pertinentes ad corrigendos
mores ad emendandas carnales concupias
ad renunciandum non uoce tm sz mutata uita
huic seculo Ad hoc agunt quicquid agunt di-
uine sacre scripture ut purgetur illud interius
ab ea re que nos impedit ab aspectu dei hec
aug. ubi et orig. Et nos ergo sedentes iuxta
scripturarum uiam et intelligentes in quibus
ceci sumus si ex affcu peccierimus tanget
oculos aiarum nrarum et recedent a sensibus nos-
tris tenebre ignorancie ut eum uideamus
et sequamur qui dedit nobis posse uidere
ipse nichil aliud nisi ut eum sequamur h.
orig. Per duos cecos istos significantur duo
ppli sc. gentiles qui erant excecati per ydo-
latriam et iudei per doctrinam peruersam man-
datum dei transgredientes ppter tradiciones
hominum Qui sedebant secus uiam quia uide-
bantur legis noticiam sz uiam que est xpc ig-
norabant quorum alii naturalem alii scripture
legem habebant Qui audierunt de transi-
tu ihu postquam exiuit de Jericho i. de hoc sclo
Quorum ihu corum oculos mentales tangente
illuminati sunt multi de iudeis et de gentibus
plures eum per fidem et opera sancta
sequentes Et prius quidem unum postea du-
os cecos illuminat quia unum prius pplin. de-
inde duos uocat unde beda Qui aut appin-
quans Jericho unum illuminauit et proficiscens
de Jericho duos hoc intimauit quod ante pas-
sionem suam unum tm pplm iudeorum predicauit
post resurrectionem uero atque ascensionem suam per
aplos et iudeis et gentibus diuinitatis et
humanitatis sue archana patefecit hec
beda Plura ad exposicoem et meditacoem per-
tinencia supra de uno ceco posita possunt
hic applicari et econuerso plura hic posita
ibi aptari **Oracio**
Qui lucis et fons luis dne ihu qui
duorum cecorum ad te clamancium affec-
tu misericordie misertus oculos eorum tan-
gere et sic eos illuminare dignatus es tange
quesso oculos meos spirituales et radiis tue
lucis conscienciam meam illustra ad te contempla-
dum ad me cognoscendum ad proximum instruend.
et iuuandum Illustra cor meum lumine tue gr-
acie diuine ut te ductorem in omnibus ui-
neis habeam te imitando sequar et qui
es super omnia pro omnibus timeam et dili-
gam tuamque in omnibus faciam uoluntatem

De effusione unguenti sup capud ihu xxxi c.

Appropinquante tempore quo dns
pati disposuit appropinquauit
ipse loco in quo eiusdem pas-
sionis dispensacoem facere
uoluit ut per hoc intimaret
quod uoluntarie et sua sponte pateretur et mor-
tem subiret Igitur ante sex dies solempnis
pasche i. sexta die ante pascha sc. sab-
bato ante ramos palmarum uenit bethaniam
Intelligas hic diem pasche non xiiii lune p.
mensis in qua ad uesperam immolabatur
agnus paschalis sz xv scilicet illam in qua
passus est xpc que tota erat festiua et
sollempnis unde theoph. Decima aut die
mensis agnum iudei capiunt immolandum
in festo pasche extunc enim festiuitatis pli-
bant sollempnia Qua ppter in die que est
nona mensis et precedit septimum diem ante
pascha epulantur splendide et exordium festi
hanc diem constituunt Ro. fit ut ihus quasi per-
gens bethaniam conuiuaretur hec theoph.
Ideo aut uenit bethaniam ut lazari resuscitati
renouaretur aut memorie omnium artius in-
primeretur et ut inexcusabiles iudei de
morte tanti suscitatoris tractantes con-